

364. Szeged, Roosevelt tér

(Csongrád megye) LT, Sza, Kk

Szeged belvárosában, a Móra Ferenc Múzeum melletti (4035/2-es helyrajzi számú) területen 2002. június 5.–augusztus 9. között szondázó ásatást végeztünk a NKÖM 1 M forintos támogatásával. A feltárás célja a szegedi vár bontása alkalmával, a 19. század végén előkerült római leletek hitelesítése volt. A munka akkor – különböző okok miatt – félbeszakadt, folytatására 2003. augusztus 14.–szeptember 24. között került sor. A munka az előző évben megkezdett, 24 m²-es szelvényben folytatódott, annak további mélyítésével. A 2002-ben már megtalált 18. századi tűzérési kaszárnya padlóját kibontottuk és dokumentáltuk. A kaszárnya padlója alatt fél méterrel két másik – szintén téglából rakott – padló részletét találtuk meg, amelyek egy 17. századi épülethez tartozhattak. A második leégés alkalmával az épület kályhája is elpusztulhatott, valószínűleg ennek néhány bögre formájú kályhaszemét találtuk meg, in situ. A megtalált épületek építési és pusztulási ideje az írott forrásokon kívül az előkerült pénzekkel is datálható. A továbbra is alkalmazott szintkövetéses módszerrel kibontottuk a 6–8. szinteket, nagy mennyiségű kerámia- és csontanyagot gyűjtve. A reprezentatívabb darabok közül kiemelkedik egy gyertyatartó töredéke és egy golyóöntő forma, melynek mindkét darabja szerencsésen előkerült. A szelvény alsó harmadában egy 1,5–2 m vastag humuszréteg helyezkedett el, melyben járósínek már nem voltak érzékelhetők, itt egy leégett szárnyék(?) sekély alapárkát tudtuk megfigyelni és dokumentálni. Ebben a humuszos rétegben kerültek elő a szarmata, illetve feltehetően 2. századi római kerámiatöredékek is, melyekkel egykorú objektumot sajnos nem találtunk. A sárga agyag altalajt 5,2–5,3 m-es mélységben értük el. A humusz leszedése során egy nagyméretű ÉNy–DK-i irányú árkot kezdtünk el kibontani, az alját azonban a felfakadó talajvíz miatt nem tudtuk elérni. A szelvény déli részében azonban előkerült egy kelta szórthamvas sír. A hozzávetőlegesen 1×1 m-es négyzet alakú sírgödörben öt edényt bontottunk ki, a hatodik edény darabjait pedig nagyrészt szétszóródva találtuk meg. A sírgödör alján két vasfibula, egy ívelt pengéjű vaskés, valamint sertés- és szárnyascsonok voltak.

TÖRŐCSIK ISTVÁN – VÖRÖS GABRIELLA

365. Szeged, Tápé határa

(Csongrád megye) U, Sza, Kú

A tervezett távvezeték magyarországi szakasza Algyő és Nagylak között mintegy 47,2 km hosszú, érinti Algyő, Tápé, Maroslele, Makó, Apátfalva, Magyarcsanád, Csánádpalota és Nagylak községek területét. Nyomvonala Makóig a meglévő olajvezeték nyomvonala mentén halad, attól átlag 5–8 m-re, majd Makót követően attól elválik, és önálló nyomvonalon vezetve Nagylak térségében éri el az országhatárt. Az Algyő–Nagylak MOL tran-

zit gázvezeték 50 m szélességben bejárt nyomvonalában a 2003. évi terepbejárás során 43 régészeti lelőhely került elő. A kutatás módszerének megfelelően valamennyi felszíni telepnyom.

Ásványhát, MOL 3. lelőhelyen római kori (szarmata); Kemes, MOL 4. lelőhelyen római kori (szarmata); Malajdok I, MOL 5. lelőhelyen kora újkori; Malajdok II, MOL 6. lelőhelyen újkőkori (Körös-kultúra) felszíni telepnyomot rögzítettünk.

Munkatársak: Balogh Csilla, Lőrinczy Gábor és Türk Attila régészek, valamint az MFM–SZTE Régészeti tanszék hallgatói.

BENDE LÍVIA

366. Szeged, Zárda utca 7.

(Csongrád megye) Sza

2003. október 11-én a felújítás alatt álló épület udvarán egy hozzávetőlegesen 2×3 m-es, átlagosan 275 cm mély gödröt találtunk, melyből sok állatcsont és valószínűleg késő szarmata fazék összeillő fenéktöredékei kerültek elő. Dokumentáltuk az akna kb. 2 m mély keleti metszetfalát, a vegyes leletanyagot a múzeumba szállítottuk.

Munkatársak: Füköh Dániel, Pintye Gábor, Scholcz Róbert, Sóskúti Kornél és Wilhelm Gábor.

TÖRŐCSIK ISTVÁN

367. Szeged határa

(Somogy megye) Ó, N, Á, Kö

2003. november 20–21-én terepbejárást végeztünk a község teljes közigazgatási területén, amire régészeti örökségvédelmi hatástanulmány elkészítése miatt került sor. A vizsgálat során először e terület domborzati, vízrajzi viszonyait vizsgáltuk meg, ezt állapotfelmérés követte. Ahol erre lehetőségünk volt (szántás, vetés, tarló), ott extenzív terepbejárást is végeztünk.

A kutatás során összesen 11 lelőhelyet azonosítottunk, ezek jellege: őskori (közelebbről meg nem határozható) telep, népvándorlás kori telep, Árpád-kori telep, középkori templom és temető, középkori falu. A vizsgálat során kiderült, hogy a terület mai tájhasználatára részben mesterséges kialakítású, történeti korokban többnyire erdők álltak a helyén. A lokalizált lelőhelyek többsége a Maros-völgyi-csatorna keleti partja mellé esik, de több lelőhelyet találtunk a településtől délre eső magaslatokon, dombháton is. Marótpusztá-dűlőn sikerült lokalizálnunk egy templom és egy körülötte fekvő középkori település maradványait, feltételezhetjük hogy ez a középkori Marót faluval és templomával azonosítható. A kutatás során nem tudtuk vizsgálni a település külterületének erdővel borított nyugati és délkeleti részeit.

Munkatársak: Marton Tibor, Molnár Attila és Stibrányi Máté régészek, Szabó Zoltán régésztechnikus.

GÁBOR OLIVÉR